

REINBEITEDISTRIKT 35 - FÁVRROSORDA
c/o Nannet Bredbuktnesveien 50B
9522 KAUTOKEINO

Trondheim, 12.12.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/12436

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Vedtak om forsøk på felling av ulv i Kautokeino kommune - region 8

Vi viser til søknad om skadefelling av ulv datert 5. desember 2022, og til vår e-post om vedtak 11. desember 2022.

Dette brevet inneholder fullstendig vedtakstekst.

Vedtak

Miljødirektoratet gir tillatelse til å felle inntil 1 ulv i rovviltregion 8.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO kan felle inn til 1 ulv innenfor Kautokeino kommune.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet 11. desember til og med 18. desember 2022.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b), jf. §§ 7-12 og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) og [Stortingsmeldingen om ulv i norsk natur](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Bakgrunn for saken

Stortinget har ved behandlingen av stortingsmelding 21 (2015-2016) om *Ulv i norsk natur* *Bestandsmål for ulv og ulvesone*, fastsatt et nasjonalt mål om 4-6 hvorav 3 helnorske årlige kull og definert en ulvesone der forvaltningsmålet for ulv skal søkes oppnådd.

Videre er det i Stortingets rovviltforlik fra 2011 gitt føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Søknaden

Vi har 5. desember mottatt søknad om skadefelling av en skadegjørende ulv fra Reinbeitedistrikt 35 Fávrrsorda. Dette med bakgrunn i tap av rein til ulv. Dere oppga i søknaden at det var funnet 10 kadaver av rein, som var meldt inn til Statens Naturoppsyn (SNO). Og videre at det kan være flere dyr som er tatt av ulv som ikke er funnet, ettersom det er store områder med mye skog og dalfører. Det er 16 sidaandeler som har sin rein i områdene der tapene er registrert.

Distriktet ber i søknaden om at fellingsoppdraget blir gitt til Statens Naturoppsyn, dette for at helikopter skal kunne benyttes i forbindelse med fellingen. Begrunnelsen for ønsket er at området er stort, med mye ulendt terreng og med lite veier.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av ulv i Norge

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for ulv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 4-6, hvorav 3 helnorske
- Antall valpekull for region 8: 0

Tall fra overvåkingen av ulv viser følgende:

- Registrerte valpekull i 2021/2022: 8, hvorav 4 helnorske
- Antall valpekull i region 8 i 2021/2022: 0

Skadesituasjonen

Statens naturoppsyn har per. 11 desember, undersøkt i alt 13 kadaver av rein funnet vest for E45 i Kautokeino kommune i perioden fra 26. november. Av disse er 11 rein påvist (dokumentert eller antatt) tapt til ulv. For de to siste er SNO sin konklusjon ukjent, usikker, som innebærer at ingen skadeårsak kan utelukkes for disse. Ytterligere tre skader fra området der ulv mistenkes å være dødsårsak ble innmeldt til SNO 9. desember, disse var på vedtakstidspunktet ikke nærmere undersøkt, men vil bli undersøkt om kort tid.

Genetisk status

Det er utarbeidet felles retningslinjer for norske og svenske myndigheter i forvaltningen av ulver som immigrerer fra den finsk-russiske bestanden ettersom de anses som genetisk verdifulle for den svensk-norske bestanden. Retningslinjene er gjengitt i Stortingsmelding 21 (2015-2016) kap. 2.6. Genetisk verdifulle ulver er definert som innvandrende ulver fra østlige populasjoner (immigranter - omtalt som F0), og førstegenerasjonsavkom til immigranter (omtalt som F1).

Det følger av retningslinjene at ulver som er definert som genetisk verdifulle skal så langt mulig unntas fra skadefelling/skyddsjakt og lisensfelling/licensjakt. Terskelen for å tillate skadefelling av slike individer ligger følgelig høyere, enn for øvrige ulver i Norge og Sverige.

Rovdata har 10. desember rapporter at DNA fra det aktuelle området viser at ulven i området er en immigrant, den har fått ID V1081 i rovbaser og er et hanndyr.

Miljødirektoratets vurderinger

Ulv er fredet. Det er likevel mulig å felle ulv, blant annet for å hindre skade på tamrein eller husdyr. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Det følger av forvaltningens retningslinjer at myndighetene igjennom DNA-innsamling av ekskrementer og hår og videre analyser, så langt mulig skal søke å fastslå genetisk status for de individer av ulv som vurderes felt. Vi har med henvisning til retningslinjene bedt Statens Naturoppsyn om å samle DNA fra bitt, avføring eller urin fra ulven. Prøveresultatene forelå fra Rovdata 10. desember 2022, og de viser at det aktuelle individet er en hannulv som kommer fra den finsk-russiske bestanden.

Tilskudd til forebyggende tiltak

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har gitt reinbeitedistriktet tilskudd til akutt utvidet tilsynet med dyrene, i forbindelse med at skader av ulv ble oppdaget. Distriktet driver normalt bare med kantgjetning på denne tiden av året, for å gi reinen mest mulig beitero. Men i forbindelse med skadene av ulv har en også vært inn i flokkene for å avdekke skader og å samle DNA fra ulven. Ulven er registrert ved sporing og funn av dagleien å ha oppholdt seg inne i flokken. Det er kort daglengde i området og det er vanskelig å se at en ved økt tilsyn/gjetning skal kunne klare å få ulven ut av flokken, og over tid klare å holde den borte fra å ta seg inn igjen i reinflokken.

Skadeomfang og skadepotensiale

Det er på vedtakstidspunktet påvist 11 rein drept eller skadet av ulv i Kautokeino kommune siden 27. november 2022. Ytterligere tre kadaver innmeldt til SNO fra det samme området, men disse må tines opp før de kan undersøkes nærmere. Vi legger til grunn at det er sannsynlig at ulven har påført skader på rein utover de 11 dyrene som er påvist tatt av SNO.

Ulven har fra de første skadene ble påvist nær grensen mot Finland beveget seg i nordlig retning. Områdene den oppholder seg i har store mengder rein på vinterbeite. Vi anser skadepotensialet som stort dersom ulven skal fortsette å vandre i disse områdene utover vinteren. Og vi ser at en strategi der en eventuelt velger å la det aktuelle individet fortsette sin vandring, i håp om at den selv skal ta seg til områdene der den svensk-norske bestanden har sine reproduksjonsområder, ikke er forenelig med en streng soneforvaltning og at skadeomfanget vil kunne bli stort. Vi vurderer det derfor som nødvendig å gjøre tiltak for å redusere skadepotensialet fremover.

Flytting som alternativ til felling

Med jevne og ujevne mellomrom vil det komme inn nye immigranter (F0 individer) til Norge eller Sverige, fra nabobestander. Men kun et fåtall av de individene som tar seg inn i Norge eller Sverige går hele veien ned til den reproduserende svensk-norske ulvebestanden før de etablerer seg, og enda noen færre klarer å få etablert seg å få valper som igjen får valper. Den norsk-svenske bestanden anno 2021/2022, som talte i over 500 ulveindivider, kan alle føres tilbake til i alt seks ulike immigranter (F0), to tisper og fire hanner, samt en ny immigrant (hann) som fikk sitt første valpekull våren 2021.

Det er i femårsperioden (2016-2020) blitt registrert 14 immigranter (F0) fra øst i Norge og Sverige, mot bare fire i den foregående femårsperioden (2011-2015). Data på antall nye F0 som er

registrert med DNA-funn i Norge eller Sverige, de siste 10 årene kan tyde på at bestandsvekst i Finland, kan gi positiv betydning for hvor mange nye ulver fra øst som kan forventes å vandre inn til Sverige og Norge.

Norske og svenske myndigheter er enige om at naturlig innvandring absolutt er å foretrekke fremfor aktive flyttinger av ulv. Foruten at aktive flyttinger er tid- og kostnadskrevende, samt risikoen med mulig spredning av sykdommer og parasitter, vil det også være sosiale kostnader forbundet med aktive flytt. Det vil oftest bli konflikter i området der dyret flyttes til, og aktiv flytting vil også kunne påvirke allmennhetens syn på viltartens ville opprinnelse.

Det er en stor utfordring at ulv på innvandring fra Finland eller Russland må vandre igjennom store sammenhengende tamreinområder før de kan komme ned til områdene med ønske om reproduserende ulv i Norge og Sverige. Bare en av de 14 immigrantene som har ankommet i perioden 2016-2020 har klart å etablere seg i den svensk-norske bestanden. Behovet for en aktiv forvaltning som forsøker å forhindre at immigranter felles under innvandring er åpenbar. Samtidig er det utfordrende å finne balansen mellom det å skulle ivareta innvandrende dyr, opp mot det å unngå etablering av ulv i tamreinområdene.

Det å eventuelt flytte på individer som et alternativ til naturlig vandring, vil innebærer krevende avveininger. Der risikoene for tap av tamrein, eventuell smittespredning med individer med ukjent helsetilstand, og den genetiske situasjonen for den svensk-norske ulvebestandens må avveies.

Siste flytting av ulv i Norge ble gjort i januar 2021. Den gangen var det Klima- og miljødepartementet som besluttet at et genetisk verdifullt individ (F0) og dens make skulle flyttes fra å være i et revir delvis utenfor ulvesonen til et område helt innenfor ulvesonen. Flyttingen resulterte i at immigranten etablerte seg i det helnorske reviret Setten i 2021 og første kull etter denne hannen ble registrert født våren 2021. Det er følgelig nå relativt kort tid siden forrige vellykkede etablering av et F0 individ i den svensk-norske bestanden.

En eventuell flytting fra Finnmark til norsk ulvesone vil være et vesentlig lengre flytt, enn de flyttingene av ulv som er utført tidligere i Norge. Statens Veterinærmedisinske anstalt (SVA) i Sverige, har i mars 2021 gjort en risikovurdering angående flytting av immigrerende ulv, etter bestilling fra Naturvårdsverket. Norge, Sverige og Finland er å regne som rabiesfrie land, noe Russland ikke er. Vi legger til grunn at de vurderingene som SVA har gjort for svensk forvaltning, også vil være relevante for norsk forvaltning.

Vi har kontaktet svenske myndigheter 7. desember for å forsikre oss om at heller ikke flytting til Sverige er aktuelt, dersom DNA-analysene skulle vise at det skadegjørende dyret er genetisk verdifullt. Videre har vi 10. desember varslet Naturvårdsverket om resultatet av DNA-analysene. Vi har på vedtakstidspunktet ikke mottatt noen tilbakemelding, men legger til grunn at flytting til Sverige ikke er et alternativ.

Etter en samlet vurdering anser vi ikke flytting av det skadegjørende individet som et aktuelt tiltak på det nåværende tidspunkt.

Bestandssituasjonen for ulv

Rovdata publiserte 1. juni 2022 den endelige bestandsstatusen for ulv i Skandinavia for vinteren 2021/2022:

- Antall familiegrupper med valpekull i Skandinavia: 54 (4 helnorske og 8 i grenserevir)
- Antall revirmarkerende par: 28 (5 i Norge og ingen i grenseoverskridende revir)
- Antall individer av ulv i Norge: 125-129. 51-52 av disse ble registrert med helnorsk tilhold.
- Antall ulver i Norge, etter å ha fordelt ulvene som hadde tilhold på begge sider av riksgrensen: 88-91. Dette er 5 flere enn det som ble registrert sesongen 2020/2021.

Rovdata har, med utgangspunkt i tallene over, beregnet at bestanden i Skandinavia besto av ca. 540 ulver for sesongen 2021/2022. Dette er en økning på 60 dyr i forhold til den estimerte bestanden for 2020/2021. Ca. 460 av den beregnede bestanden var i Sverige, inkludert halvparten av individene i grenserevirene. Tallene inkluderer alle dyr, også enslige ulver utenfor kjente revir og dyr som er døde i løpet av overvåkningsperioden.

Det ble i Norge felt to helnorske flokker (Slettås og Hornmoen), to grenseflokker (Bograngen og Rømskog) og to revirmarkerende par (Evenstad og Slemdalen) i forbindelse med lisensfelling sist vinter. I tillegg ble det felt noen streifende individer. Det samlede antallet dyr felt under lisensfelling og skadefelling i Norge i perioden fra 1. oktober 2021 til 31. mai 2022, var 32 dyr. Etter 1. juni er 5 dyr felt på skadefelling og 3 dyr felt på lisensfelling.

Vi har lagt vekt på bestandssituasjonen for ulv i Norge, og den geografiske differensieringen for ulv nedfelt i stortingsmeldingen om *Ulv i norsk natur Bestandsmål for ulv og ulvesone*. Vi vurderer at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for ulv.

Fellingsforsøk utføres av Statens Naturoppsyn

Vi har drøftet ønsket om at Statens Naturoppsyn gis oppdraget. De vurderer at det kan være en fordel å ha mulighet til å benytte helikopter i det aktuelle området på gjeldende føreforhold. Og vi etterkommer derav ønsket fra distriktet. Vi legger til grunn at Statens Naturoppsyn går i dialog med distriktet om den praktiske gjennomføringen.

Konklusjon

Miljødirektoratet gir tillatelse til å felle inntil 1 ulv i rovviltregion 8. Vi mener det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning enn å gi en tillatelsen til felling av ulv i det aktuelle området. Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi har lagt avgjørende vekt på det fremtidige skadepotensialet dersom ulven skal fortsette med å oppholde seg i området der det er registrert skader på rein siden slutten av november.

Klagerett

Dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Postboks 700	9815	VADSØ
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak	2381	BRUMUNDDAL
	Postboks 383		
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
FINNMARK POLITIDISTRIKT	Postboks 501	9917	KIRKENES
GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE	Bredbuktnesveien 6	9522	KAUTOKEINO
Naturvårdsverket		SE- 106 48	Stockholm